

BOLOGNA-ASiantuntijaryhmän kokous
1.10.2009 klo 13-16, CIMO, Hakaniemenranta 6.
Muistio | Outi Jäppinen, CIMO

Läsnä:

Birgitta Vuorinen (pj), Juuso Leivonen, Päivi Aronen, Maija Innola, Maj-Britt Hedvall, Riitta Hakulinen, Anne Siltala, Outi Jäppinen (siht.)

1. Asiantuntijaryhmän toiminnan käynnistäminen kaudelle 2009-11:

1.1. Ryhmän kokoonpano

Vuoden ensimmäisen Bologna-asiantuntijaryhmän kokous aloitettiin tarkastelemalla ryhmän kokoonpanoa. Todettiin, että Tenho Takalo ja Pekka Auvinen ovat jääneet pois toiminnasta ja Mari Emmes on perhevapaalla toistaiseksi. Uutena jäsenenä toivotettiin tervetulleeksi Maj-Britt Hedvall Hankenista. Ryhmään on tulossa myös uusi amk-sektorin edustaja sekä Mari Emmeksen sijainen ECTS-/DS-neuvonantajaksi, joiden nimet varmistuvat myöhemmin. CIMOssa Maija Airas-Hyödynmaata sijaistaa Anne Siltala.

1.2. Toimintasuunnitelma

Anne Siltala esitteli Bologna-asiantuntijaryhmän toimintasuunnitelman vuosille 2009-11. Todettiin, että työohjelma on varsin kunnianhimoinen ja kahden vuoden toimintakaudelle on suunniteltu runsaasti tilaisuuksia, joissa Bologna-asiantuntijaryhmän on määrä olla mukana.

KOKOUKSET

Kokousrytmi 4 kokousta/vuosi todettiin hyväksi.

ECTS/DS

ECTS/DS –tunnukset: seuraava haku päättyy 15.1.2010. Seuraavassa kokouksessa päivitetään tilannetta.

TRAINING SEMINARS

Euroopan tasolla UNICA järjestää koulutusseminaareja teemoittain n.2 kertaa vuodessa. Varsovan kokoukseen lokakuussa lähdössä Maj-Britt Hedvall ja Mikko Heinikoski uusina ryhmän jäseninä.

SEURANTASEMINAARIT

Erityistä keskustelua nousi Bologna-seurantaseminaarien suhteen. Seminaareja on suunniteltu järjestettävän kaksi: ensimmäinen kevättalvella 2010 ja seuraava keväällä 2011 (ks. kohta 2).

1.3. Keväällä 2010 pidettävän Bologna-roundtable-keskustelun ideointia

Roundtable päätettiin ajoittaa kesäkuun 2010 alkuun. Kutsuttavien tahojen suhteen esitettiin toiveita, että työnantajien näkemyksiä olisi mielenkiintoista kuulla, mutta näitä tahoja on vaikea tavoittaa. Järjestöt pidetään mukana kutsuttavien listalla, mutta koetetaan löytää myös konkreettisia esimerkkejä työnantaja-puhujista (pyydetään alustamaan esim. aiheesta miltä kandin tutkinto näyttää työnantajan näkökulmasta?). Järjestöjen edustajat hankkisivat puhujat/alustajat omalta kentältään. Myös alumni-verkostoista voisi etsiä puhujia.

Päätettiin, että valitaan roundtablen teemat siten, että voidaan esim kohdentaa kutsuttavat yhteen sektoriin tms. Päätettiin palata asiaan seuraavissa kokouksissa.

1.4. Tiedotus- ja yhteydenpitokanavat

Muistutettiin Bologna-ryhmän sähköisistä tiedotus- ja tiedonvaihtokanavista: webbisivuista, sähköisestä uutiskirjeestä sekä Bologna-wiki-alustasta, joka tarkoitettu nimenomaan ryhmän keskinäiseen yhteydenpitoon ja materiaalien jakamiseen. Sähköisen uutiskirjeen seuraavaan numeroon näillä näkymin pyritään saamaan juttu NQF:stä (Carita Blomqvist) sekä tiettyjen järjestöjen (Tieteentekijät, Professorit, OAJ) näkökulmia Bolognan prosessiin. Sähköisistä palveluista vastaa Outi, johon voi olla yhteydessä, jos esim. wiki-tunnukset ovat joutuneet hukkaan tms.

2 Keväällä 2010 pidettävän Bologna-seurantaseminaarin ideointia.

Toimintasuunnitelmassa aihepiiriksi on ehdotettu laajasti *"Internationalisation of Finnish HE: especially promotion of mobility, transnational education&quality and joint degrees"*.

Todettiin, että aihepiirinä pelkkä "kansainvälistyminen" ei välttämättä houkuta yleisöä: esim. kv-asiat korkeakouluissa on jo integroitu kaikkeen, aiheita pitäisi tarkentaa. Kv-strategian tavoitteiden ympärille rakentaminen oli yksi ehdotus, mutta tälläkin sabloonalla järjestetään tilaisuuksia (esim. kv. kevätpäivät). Toisaalta keskusteltiin kohderyhmän tarkentamisesta (kutsuseminaari?): kaikki korkeakouluissa eivät ole niin perillä kv-strategian linjauksista yms., mutta tuore näkökulma olisi tervetullut. Tämä ajatus sai kannatusta.

Liikkuvuuden edistäminen –aihe tuntui olevan melko lähellä CIMOn joulukuista liikkuvuusseminaaria. Jos liikkuvuus ja esim. aiemmissa seminaareissa esillä olleet AHOT ja oppimistulokset jatkavat seminaarin tematiikassa, niin silloin laatunäkökulma olisi hyvä ottaa mukaan.

Seminaarin työskentelytavaksi ehdotettiin enemmän toimeenpanoon keskittyvää työpajatyypistä seminaaria, jossa olisi paljon caseja ja kokemusten jakamista – ei niinkään uuden politiikan luomista.

Yksi teemaehdotus oli myös jollain tasolla Bolognan 10-vuotistaipaleen juhlistaminen.

Seminaarin ajankohdaksi ehdotettiin maaliskuun jälkimmäistä puoliskoa. Seminaarivalmisteluun lupautuivat Juuso Leivonen (ja Mikko Heinikoski?), Päivi Aronen sekä Maj-Britt Hedvall sisältöjen ideoinnin suhteen sekä Riitta Hakulinen. Seminaarivalmistelua varten Bologna-wikiin on perustettu oma sivu, jossa seminaariin liittyvistä asioista voi käydä keskustelua. Kommentteja saa lähettää myös sähköpostitse järjestelyryhmälle (cc: OPM + CIMO).

Samalla mietittiin myös toisen, keväällä 2011 pidettävän Bologna-seurantaseminaarin aihepiiriä. Tutkinnonuudistuksen arviointi suoritetaan v. 2010. Mietittiin, olisiko ko. aihe sopiva Bologna-ryhmän järjestämälle seminaarille. Päätettiin keskustella KKA:n kanssa siitä, miten he ovat suunnitelleet arviointia ja sen tuloksien lanseerausta toteutettavan. Voisiko Bologna-ryhmä tuottaa ko. aihepiirin seminaarille lisäarvoa? Voisiko voimia yhdistää: arvioinnin julkaisun ja seminaarin yhdistäminen? Bologna-ryhmä varautuu yhteistyöhön aiheen tiimoilta.

3 Rajat ylittävän koulutuksen laatusuosituksia ja yhteistutkintoja käsittelevän seminaarin (16.12.2009) valmistelu

OPM, KKA, OPH, SA ja CIMO yhteistyössä järjestävät rajat ylittävää koulutusta koskevan seminaarin, jossa esillä laatunäkökulma rajat ylittävän koulutuksen sekä yhteis- ja kaksoistutkintojen suhteen.

Ajatuksena on, että Bologna-asiantuntijaryhmä tuottaisi seminaariin yhteis- ja kaksoistutkintoja käsittelevän osuuden. Tarkasteltiin Heikki Holopaisen (KKA) työstämää seminaarin draft-ohjelmaa.

Seminaarin tarkoituksena on myös mahdollisesti tuoda sisältöä uusiin kansallisiin suosituksiin koskien rajat ylittävää koulutusta.

Keskustelua käytiin myös kaksois- ja yhteistutkintojen suunnittelua ja toteutusta koskevan ohjeistuksen päivittämisestä. Toisaalta korkeakouluissa olemassa omat tarkemmat suositukset ja jokainen case on sovittava yksityiskohtaisesti. Nykyiset OPH:n ohjeistukset ovat hyvin hallinnollisia, joten seminaarin työpajojen työskentelystä kannattaa tehdä mahdollisimman käytännönläheistä ja hyvien käytäntöjen etsimistä. Ongelmalähtöisyyttä haluttiin välttää.

Seminaarin iltapäiväosuus on vielä auki, ehdotettiin että työryhmien esittelyyn on jätettävä enemmän tilaa vapaalle sanalle. Ehdotettiin myös knowledge café -tyyppistä lähestymistapaa, jotta kaikki pääsevät antamaan palautetta kunkin työryhmän työlle.

Yksittäisinä kommentteina ehdotettiin, että ohjelmassa esiintyvä sana "tutkijankoulutus" on vaihdettava "tohtorinkoulutukseen". Rajat ylittävän koulutuksen haasteet -puheenvuoroon ehdotettiin Liisa Tahvanaisen (CBU) lisäksi myös toista näkökulmaa esim. amk-sektorilta.

Todettiin, että seminaarin otsikossa ehdottomasti näyttävä sana "laatu".

Bologna-asiantuntijat voivat kommentoida tämän seminaarin valmistelua esim. sähköpostitse Anne Siltalalle.

4 Pohjoismainen yhteistyö Bologna-asiantuntijaryhmien välillä ja raportti Reykjavíkin tapaamisesta elokuussa 2009

Outi Jäppinen raportoi pohjoismaisen yhteistyön käynnistymisestä Reykjavikissa 27.-28.8.09. Yhteistyökonseptiin kuuluu seuraavanlaisia toimintoja:

1) Pohjoismaiset seminaarit

- seminaarien paikkakunnat vaihdettiin kokonaan uusiksi sekä aikatauluja tehostettiin:

- Oslo 14.4.2010
- Tukholma 12.10.2011
- Kööpenhamina 23.3.2011

- Seminaarien aiheista puhuttiin sen verran, että on parempi keskittyä 1-2 aiheeseen /seminaari, eikä syleillä koko maailmaa. Seminaarien työskentelymuodoksi valittiin keynote-puheet -ryhmätyöskentely ja muu (työläästi järjestettävä) interaktiivisuus ei saanut kannatusta.

- Oslon seminaarin aiheeksi valittiin National Qualifications Frameworkit sekä Learning Outcomesit (pahoittelut engl. kiel. termit!). Tarkoituksena on koota seminaariin puhujat ja eri näkökulmia sähköpostitse.

- seminaareja valmistellaan aina edellisen seminaarin yhteydessä järjestettävässä asiantuntijoiden kokouksessa

- Lähdetään siitä, että seminaarit kussakin maassa palvelevat ennen kaikkea ko. maan korkeakoulujen edustajia, eikä suurta yleisörynnistystä ko. maan ulkopuolelta kannata odottaa. Pyritään saamaan seminaareihin "hands-on -ihmisiä", eli niitä, jotka Bologna prosessin uudistusten parissa käytännössä työskentelevät (kuten meillä Suomenkin kansallisissa seminaareissa).

2) Tiedottaminen ja uutiskirje

SIU:n Frank Moe ryhtyy koordinoimaan joka toinen kuukausi ilmestyvää pohjoismaista Bologna-uutiskirjettä, johon on tarkoitus tulla mahdollisimman tuoreita ja samalla ytimekkäitä uutisia Bologna-

rintamalta (voivat olla kansallisia tai kansainvälisiä). Konsepti on, että parilla lauseella kerrotaan uutinen ja lisätään linkki, jonka kautta saa lisätietoja aiheesta

3) Reykjavikin Bologna-seminaari

Perjantaina 28.8. Islannin yliopistoon kokoontui n. 30 islantilaista korkeakouluedustajaa (opetushenkilöstöä, suunnittelijoita, kv-toimiston väkeä) kuulemaan uutisia Bologna-rintamalta eri Pohjoismaiden taholta. Esitykset ovat tulossa saataville nettiin.

Erittäin mielenkiintoisen luennon piti Ruotsin Bologna-asiantuntija Janerik Lundqvist Learning Outcomeseista: hän on myös erinomainen ja inspiroiva puhuja, jota voi harkita puhumaan myös kansallisissa tilaisuuksissamme. Myös Norjan Svein Arild Pedersen oli syväluotaava pitkän linjan Bologna-asiantuntija, jonka esitystä oli mielenkiintoista kuulla.

Iltapäivän keskusteluosuudessa islantilaiset olivat hyvin aktiivisia ja keskusteltiin mm. opiskelijoiden mukaanotosta prosessiin, opettajien tietoisuuden nostamisesta ja siitä, miksi Bolognassa korostetaan nyt kompetensseja, ei tietoa ja taitoja sekä kurssikuvausten laatimisesta.

Sovittiin, että pohjoismaisessa yhteistyössä pysyy CIMOsta mukana yksi ihminen mukana koko ajan ja kulloisestakin seminaari aiheesta riippuen kokouksiin ja seminaareihin lähetetään 1-2 asiantuntijaa.

5 Bologna Follow-Up Groupin työohjelma ja tulossa olevat seminaarit

OPM toi terveiset vastikään pidetystä Tukholman BFUG-kokouksesta: maaliskuussa 2010 järjestetään jo seuraava ministerikokous (Wien-Budapest), joka poikkeaa aiemmista siinä mielessä, että se on enemmän juhlatyyppinen eikä kokouksen tuloksena tuoteta pitempää kommunikoa, vaan lyhyempi julistus. Kokoukseen suunnitellaan kahta painavampaa asiaa:

- 1) Bolognan prosessin ulkoinen arviointi ja siitä vedettävät johtopäätökset
- 2) Bologna maiden ulkopuolelle ulottuva yhteistyöfoorumi Bologna Policy Forum jatkuu

Seurantaa pyritään kehittämään niin, että Stocktaking ja muu tiedontuotanto (muut yhteistyöryhmien raportit + tilastot, Eurostat yms) yhdistettäisiin yhteiseksi seuranta- ja tiedonjakovälineeksi.

Myös indikaattorituotantoon kiinnitetään entistä enemmän huomiota: tulevaisuudessa pohditaan mm. sitä, miten indikaattorit muodostuvat, miten sosiaalista ulottuvuutta pystytään seuraamaan ja miten indikaattorien käyttö jatkuu.

Euroopanlaajuisia seminaareja tullaan myös jatkossa järjestämään, mutta erona entiseen on, että enää ei tuoteta listaa "virallisista" BFUG-seminaareista, vaan kaikista järjestettävistä tapahtumista pyritään saamaan materiaaleja ministerikokouksiin.

6 Muut asiat

LIKKUVUUSSEMINAARI

Bologna-ryhmän jäseniä muistutettiin joulukuussa järjestettävästä liikkuvuusseminaarista (Jyväskylä, 10.-11.12.09), johon asiantuntijat on kutsuttu osallistumaan.

7 Seuraava kokous

Seuraavan kokouksen ajankohdiksi ehdotetaan ensisijaisesti: **keskiviikkoa 11.11.2009 klo 13-15:30** tai **vaihtoehtoisesti perjantaita 6.11.2009 klo 12:30-15.**

Bologna-asiantuntijoita **pyydetään ilmoittamaan mahdoll. pian (viimeistään 14.10.)** Anne Siltalalle tai Outi Jäppiselle, kumpi ajankohdista sopii paremmin.